

עפ"ת 27382/01/23 - קובי סרויה נגד מדינת ישראל, פרקליטות מחוז חיפה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 27382-01-23 סרויה נ' מדינת ישראל 29 מרץ 2023

לפני: כבוד השופט אינאס סלאמה
המערער: קובי סרויה
ע"י ב"כ עוה"ד עידן לוי
נגד
המשיבה: מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מחוז חיפה

פסק דין

1. לפניי ערעור על החלטתו של בית משפט השלום לתעבורה בעכו בהמ"ש 12732-11-22, מיום 6.12.2022, במסגרתה דחה בית המשפט קמא את בקשתו של המערער להארכת מועד להישפט בגין הודעת תשלום קנס מס' 10158727122 (להלן גם: "הדו"ח") שנמסרה לו בתאריך 07.10.2022, בגין עבירה של נהיגה במהירות מופרזת.
2. בבקשה שהגיש המערער לבית המשפט קמא, התבקש בית המשפט להאריך את המועד להישפט חרף תשלום הקנס מושא הדו"ח. נטען, בין היתר, כי התשלום בוצע על ידי עובדת של המערער אשר שילמה את הקנס **חרף בקשתו המפורשת כי תעביר את הטיפול** בדו"ח לבא כוחו, שכן לדידו לא עבר את העבירה המיוחסת לו. נטען, כי המועד האחרון לתשלום הדו"ח - ובהתאם גם **המועד האחרון** לבקש להישפט - הוא **5.1.2023**. דא עקא, בעקבות תשלום הדו"ח ע"י המזכירה (בהיסח הדעת וללא ידיעת המערער), קיבל המערער בתאריך 13.11.22, הודעת פסילה ממשרד הרישוי. אז הוא שוחח עם העובדת שלו והבין את הטעות שנעשתה ואת "גודל השלכותיה". המערער פנה מיד לבא כוחו אשר הגיש **בתאריך 22.11.22** את הבקשה דנן.
3. בהחלטתו, דחה בית המשפט קמא כאמור את הבקשה, תוך שקבע כי מששולם הדו"ח רואים בנאשם כמי שהודה בעבירה, הורשע ונשא בעונשו. תשלום ע"י צד ג' "אינה מהווה נסיבה מיוחדת לסטות מכך". עוד נקבע, כי המערער לא העלה טענות הגנה אלא כפר באופן כללי.
4. המערער פנה בבקשה נוספת אל בית המשפט קמא שכותרתה, "טיעון משלים לבקשה", בה פירט את טענות ההגנה שלו כנגד הדו"ח. עוד ציין, כי הבקשה הוגשה "ללא חריגה ממתחם 90 הימים" וכי אי קבלת בקשתו תגרום לו עיוות דין של ממש.

בהחלטה נוספת קבע בית המשפט קמא, כי הבקשה כבר נדונה והוכרעה וכי אין מקום להגשת טיעונים נוספים.

5. המערער מאן להשלים עם החלטת בית המשפט קמא. בהודעת הערעור חזר על טענותיו, תוך שהוסיף וטען כי העברת הדו"ח על ידו למזכירתו, נועדה על מנת שתעבירו להמשך טיפול בא כוחו. אולם, לאחר שנעדרה מעבודתה מספר ימים וחזרה, התבלבלה ושילמה את הדו"ח בטעות. למערער נודע על כך עם קבלת הודעת הפסילה ממשרד הרישוי וימים בודדים לאחר מכן הגיש את בקשתו לבית המשפט קמא. המערער טען כי כל אשר תואר נעשה במסגרת סד הזמנים המקורי שנקבע לתשלום הדו"ח (עד 5.1.23). המערער גם הפנה לטיעון המשלים שהגיש ובו פורטו טענות ההגנה.

6. בדיון לפניי, חזר ב"כ המערער על טענותיו והוסיף, כי המשטרה לא אפשרה לו לקבל את חומר הראיות עובר להגשת הבקשה להישפט, ומאחר ומדובר בדו"ח ממל"ז, נמנעה ממנו למעשה האפשרות להעלות טענות הגנה מבעוד מועד. בהמשך לדיון המציא הסנגור אישורים לכך כי המזכירה אכן נעדה מעבודתה מיום 7.10.22 (יום קבלת הדו"ח ומסירתו לטיפול) ועד ליום 13.10.22 (יום חזרתה לעבודה ותשלום הדו"ח על ידה). ב"כ המערער גם הפנה לנוהל פרקליט המדינה לגבי העברת חומר חקירה, והדגיש אף את נסיבותיו האישיות של המערער, אשר אשתו אמורה ללדת בקרוב, ונמצאת בשמירת היריון, כך שעיכוב או פסילת רשיונו בשלב זה, יקשו מאוד על התנהלותם הואיל והם מתגוררים בקיבוץ אלומות, ללא תחבורה ציבורית סדירה.

7. ב"כ המשיבה התנגדה לערעור. לדידה, מדובר בדו"ח מהירות, וכאשר תגובת המערער הייתה כי לא שם לב. בדבריו אלה יש לראות כהודאה, כך שאין לומר כי מתקיים עיוות דין. אשר לעובדת, "היא לא נחקרה בבית המשפט קמא. אני מאוד רוצה להאמין לעובדת, הדו"ח ניתן ביום שישי אחה"צ בשעה 12:17 והעובדת טוענת שהייתה בחופש כמה ימים ובשישי שבת אין עבודה ברוב המקומות בארץ וביום 13.12.22 הדו"ח משולם על ידה". ב"כ המשיבה הוסיפה, כי מדובר בפער של 5 ימים בלבד, כך שאין סיבה לשכוח את בקשתו של המעסיק (המערער) להעביר את הטיפול לעורך הדין. טענה זו, לדידה, "אינה נשמעת לנו סבירה בעליל".

דין והכרעה

8. לאחר שנתתי דעתי להודעת הערעור על נספחיה ולטענות הצדדים לפניי, ולאחר שעיינתי בתיק של בית המשפט קמא ובמסמכים שהוגשו, נחה דעתי כי **דין הערעור להתקבל**, מששוכנעתי כי לפני בית המשפט קמא הובאו מספר טעמים, אשר **בהצטברותם יחד** יש כדי להניח ולבסס תשתית שמצדיקה את הארכת המועד להישפט, חרף תשלום הקנס. ודוק, גם אם לא היה בכל אחד מהטעמים, כשלעצמו ולבדו, כדי להביא לקבלת הבקשה, הרי שיחד הם מטים את הכף אל עבר הארכת המועד להישפט. להלן אסביר.

9. בהתאם לסעיף 229(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**"), הברירה בידי מי שקיבל הודעת תשלום קנס, לשלמה תוך 90 יום, להגיש בקשה לתובע לביטול ההודעה תוך 30 יום או להודיע תוך 90 יום על רצונו להישפט.

סעיף 229(ח) לחסד"פ קובע, כי עם תשלום הקנס מושא הודעת התשלום, רואים את מקבל ההודעה "כאילו הודה באשמה לפני בית המשפט, הורשע ונשא את עונשו".

10. במצב דברים זה, "בקשה להישפט היא דרך פעולה חלופית לתשלום הקנס ... ומגבלת הזמנים המאפשרת להגיש בקשה להישפט בתוך 90 הימים לפי **סעיף 229(א)(2) לחסד"פ**, איננה חלה עוד בעניינו. היינו: מששילם אדם את הקנס, יחול לגביו ההסדר הקבוע ב**סעיף 229(ח)**, ובקשות לביטול הקנס על ידי התובע או בקשות להישפט כרוכות בשיקול דעת ויתקבלו רק אם יעמוד המבקש בתנאים שאליהם מפנה הסעיף" (רע"פ 641/19 **מילר נ' מדינת ישראל**, פסקה 6, (10.4.2019)).

11. סעיף 230 לחסד"פ, אשר מעגן את סמכותו של בית המשפט להאריך את המועד להישפט, מונה שני מצבים בהם רשאי בית המשפט לקיים את המשפט: א. אם שוכנע שהבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש ושמנעו ממנו להגישה במועד והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה (כאמור בסעיף 229(ה) לחסד"פ); ב. "מנימוקים מיוחדים אחרים" שיפרט בית המשפט בהחלטתו. כשרוב הכוונה היא למניעת עיוות דין, היה ולא יוארך המועד.

כאשר עסקינן בקנס ששולם, ניתנת חשיבות רבה לעיקרון סופיות הדין ויעילות ההליך השיפוטי (ראו רע"פ 2096/07 **כוכבי נ' מדינת ישראל** (1.5.2007)). מכאן, קיימת חשיבות גדולה לשלב ולעיתוי שבו מוגשת הבקשה להארכת המועד (אל מול מועד קבלת הדו"ח; מועד התשלום; מועד הידיעה על התשלום שביצע אחר; והמועד בו הוסרה המניעה להגשת הבקשה - ככל ונטען לקיומה של מניעה כאמור).

12. בעפ"ת 37191-10-21 **שרארי נ' מדינת ישראל** (29.11.21) (להלן: "**עניין שרארי**") קבעתי, כי כשאדם מקבל לידיו הודעת תשלום קנס ובפיו טענות הגנה, מצופה ממנו כי יבקש להישפט על הדו"ח בתוך סד הזמנים שנקבע לכך בחוק (בתוך 90 ימים). כל שיהיו מעבר לתקופה זו, שאין בצידו טעמים מיוחדים ו/או שאינו תוצאה של נסיבות קיצוניות, צפוי כי ייתקל בסירוב לאפשר לו להישפט. באותם מקרים בהם שולם הדו"ח, נדרשות **נסיבות חריגות** כדי לפתוח שוב את שערי בית המשפט בפני הנהג. זאת, נוכח עקרון סופיות הדין ומאחר ורואים בו כאילו הודה, הורשע ונשא את עונשו.

עצם הטענה כי התשלום בוצע על ידי אחר, אינה מהווה, אפוא, כשלעצמה, נסיבה מיוחדת לסטייה מעיקרון סופיות הדין. בית המשפט אינו אמור להתחכות אחר זהותו של המשלם או אחר נסיבות

התשלום.

אי לכך, במצב בו טוען מקבל הדו"ח, כבעניינו, כי הקנס שולם על ידי אחר, ללא ידיעתו, ושלא בהסכמתו, יהיה עליו להרים נטל כפול; להראות כי לא ידע על התשלום, ובמקביל להראות כי המשיך להלך בשביל של הגשת בקשה להישפט (נוכח הבנתו כי שביל זה עודנו סלול בפניו - שהרי מבחינתו הדו"ח לא שולם) ללא שיהיו ובמסגרת סד הזמנים שבדין. על בית המשפט להשתכנע בנוסף, כי הותרת הרשעתו על כנה תגרום לו עיוות דין.

13. בעניינו, הונחו מספיק ראיות אשר תומכות בטענת המערער כי הדו"ח אכן שולם ע"י מזכירתו ללא ידיעתו **ובניגוד מפורש להנחייתו** למסור אותו לטיפול בא כוחו. דו"ח הנוכחות ונתוני השכר שצורפו עולים בקנה אחד עם הטענה כי המזכירה נעדרה מעבודתה במועדים שנטענו. ביום חזרתה שילמה את הדו"ח. גם התצהיר שהגישה לבית המשפט קמא מהווה נדבך ראייתי נוסף. קבלת הודעת הפסילה ממשד הרישוי הובילה לגילוי הטעות ע"י המערער. עם גילוי הטעות, המערער פנה באופן מידי להגשת בקשה לבית המשפט קמא וזו הוגשה 9 ימים לאחר קבלת הודעת משד הרישוי. אין לומר כי המערער השתהה בפנייה לבית המשפט. בנסיבות מקרה זה, העובדה כי לוחות הזמנים כולם מתכנסים לתוך סד הזמנים המקורי של 90 הימים, מראה כי מלכתחילה כוונתו של המערער הייתה להשיג על הדו"ח ולבקש להישפט בגינו.

אשר לטענה לעניין החשש מפני עיוות דין; איני סבור כי די בדברים שנרשמו מפי המערער כדי לאיין את טענות ההגנה שהעלה, הגם שעל פניו, מעיין ראשוני בדו"ח, נראה כי נסיבותיו מפורטות. מן הצד האחר, אין להתעלם מהעובדה כי נמנעה מהסנגור האפשרות לעיין בחומר הראיות טרם הגשת בקשתו ובכך לא התאפשר לו לפרט את טענותיו כנגד הדו"ח כדבעי ובזמן.

סוף דבר

14. בהסתמך על כל אשר פורט, ובנסיבותיו המיוחדות של המקרה ושל המערער דנן, שוכנעתי כי מתקיימים בעניינו **טעמים חריגים** המצדיקים הארכת המועד להישפט. אי לכך, **דין הערעור להתקבל**.

פועל יוצא מכך, שאני מבטל את החלטתו של בית המשפט קמא ומורה על הארכת המועד להישפט ועל קיום המשפט ביחס לדו"ח (הודעת תשלום קנס מס 10158727122).

מזכירות בית המשפט תשלח פסק דין זה לצדדים.

ניתן היום, ז' ניסן תשפ"ג, 29 מרץ 2023, בהעדר הצדדים,
בהסכמתם.